

Dictamen en relació amb la consulta formulada per una empresa que presta serveis públics sobre la legalitat del seu sistema de videovigilància.

Es presenta davant l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades un escrit d'una empresa que presta serveis públics (en endavant, l'empresa), relatiu al sistema de càmeres de seguretat que tenen instal·lat.

L'empresa explica que presta serveis públics de recollida de residus i neteja viària, de manteniment del verd urbà i de l'enllumenat públic d'un municipi, i sol·licita el parer d'aquesta Autoritat en el sentit d'avaluar si el sistema de videovigilància que té instal·lat s'ajusta a la normativa. La consulta es fa a arrel d'un escrit de la Inspecció de Treball i Seguretat Social de la Generalitat, que porta causa, segons l'empresa, d'una denúncia presentada pel Comitè d'Empresa davant el dit organisme.

S'adjunta còpia del requeriment del Consorci d'Inspecció de Treball i Seguretat Social de Catalunya; còpia de l'acta de la reunió entre representants de l'empresa i el Comitè d'Empresa; còpia de l'escrit de l'empresa, adreçat al Consorci d'Inspecció de Treball i Seguretat Social, en el que s'adjunta còpia de l'acta esmentada, així com còpia de la "*Memòria descriptiva del sistema de CCTV (...)*".

Analitzada la consulta i la documentació que s'adjunta, i vist l'informe de l'Assessoria Jurídica, es dictamina el següent:

I

(...)

II

Segons la consulta, el Comitè d'Empresa considera que "*les actuacions realitzades per l'empresa per a la modernització i l'ampliació del nombre i distribució de càmeres de videovigilància a les instal·lacions exteriors i interiors de l'empresa, per motius de seguretat i de vigilància contra robatoris, danys i vandalisme, violen la legislació vigent en matèria de la intimitat dels treballadors.*"

La consulta afegeix que es va celebrar una reunió amb el Comitè d'Empresa, en data 18 de març de 2014, en la que es va prendre el següent acord: "*Un cop informats i consultats els membres del Comitè sobre la instal·lació de les càmeres de videovigilància, el comitè per unanimitat no accepta la instal·lació de les càmeres de videovigilància, donat que, segons el seu parer, són il·legals.*"

La consulta afegeix que "*el registre actual de què disposem sobre les càmeres de videovigilància ja instal·lades el tenim adscrit a l'Agencia Española de Protección de Datos amb el número d'inscripció ... de data ...*". La consulta indica que s'adjunta còpia d'aquest registre, per bé que aquesta còpia no s'ha adjuntat finalment a la consulta.

Situada la consulta en aquests termes, l'empresa sol·licita un posicionament formal a aquesta Autoritat sobre l'adequació a la legalitat del dit sistema de videovigilància.

Als efectes de delimitar l'objecte d'aquest informe, convé aclarir que aquest no té per finalitat fer un requeriment específic a l'empresa en relació amb el compliment de les obligacions que aquesta pot tenir en matèria de protecció de dades, singularment, en matèria de videovigilància, com tampoc determinar eventuais responsabilitats per la utilització del dit sistema de videovigilància, des de la perspectiva de la normativa de protecció de dades.

En el cas que es formuli denúncia davant de l'Autoritat en relació amb el dit sistema de videovigilància, la determinació de les dites responsabilitats es durà a terme, si escau, mitjançant el corresponent procediment sancionador, que s'haurà de tramitar d'acord amb el procediment establert i respectant totes les garanties legalment exigibles per a les persones implicades.

Fetes aquestes consideracions prèvies, a continuació es faran diverses consideracions des de la perspectiva de la protecció de dades, en atenció a la informació de què es disposa.

III

L'empresa que formula la consulta presta determinats serveis públics municipals per compte de l'Ajuntament, en concret, els serveis públics de recollida de residus i neteja viària, manteniment de zones verdes i de l'enllumenat públic del municipi (articles 25 i 26 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local, LRBRL). L'empresa és una societat d'economia mixta promociionada per l'Ajuntament, a fi d'unificar i centralitzar diversos serveis públics urbans que tenen influència sobre el manteniment de l'entorn urbà i el medi ambient, segons consta en el web de l'empresa (...).

En el marc del que disposa l'article 156 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya (EAC), que estableix les competències de la Generalitat de Catalunya en matèria de protecció de dades, l'article 3 de la Llei 32/2010, disposa que l'àmbit d'actuació de l'Autoritat comprèn els fitxers i tractaments que duen a terme:

- a) Les institucions públiques.*
- b) L'Administració de la Generalitat.*
- c) Els ens locals.*
- d) Les entitats autònomes, els consorcis i les altres entitats de dret públic vinculades a l'Administració de la Generalitat o als ens locals, o que en depenen.*
- e) Les entitats de dret privat que compleixin, com a mínim, un dels tres requisits següents amb relació a la Generalitat, als ens locals o als ens que en depenen:
Primer. Que llur capital pertanyi majoritàriament als dits ens públics.
Segon. Que llurs ingressos pressupostaris vinguin majoritàriament dels dits ens públics.
Tercer. Que en llurs òrgans directius els membres designats pels dits ens públics siguin majoria.*
- f) Les altres entitats de dret privat que prestin serveis públics per mitjà de qualsevol forma de gestió directa o indirecta, si es tracta de fitxers i tractaments vinculats a la prestació d'aquests serveis.*
- g) Les universitats públiques i privades que integren el sistema universitari català, i els ens que en depenen.*
- h) Les persones físiques o jurídiques que compleixen funcions públiques amb relació a matèries que són competència de la Generalitat o dels ens locals, si es tracta de fitxers o tractaments destinats a l'exercici d'aquestes funcions i el tractament es duu a terme a Catalunya.*
- i) Les corporacions de dret públic que compleixen llurs funcions exclusivament en l'àmbit territorial de Catalunya als efectes del que estableix aquesta llei."*

Segons els Estatuts de l'empresa, l'objecte social de la qual inclou la constitució i la cotitularitat de la societat d'economia mixta "...", totes les accions de l'empresa són propietat de dos Ajuntaments.

En la mesura que el capital de l'empresa que formula la consulta pertany majoritàriament a un Ajuntament, la competència en relació amb el control del compliment de la normativa de protecció de dades per part d'aquesta empresa correspon a aquesta Autoritat (article 3.e) Llei 32/2010).

Pel que fa al marc normatiu aplicable a la protecció de dades personals, cal referir-se a la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal (en endavant, LOPD), que defineix com a dada personal "*qualsevol informació referent a persones físiques identificades o identificables*". L'article 5.1.f) del Reial decret 1720/2007, de 21 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament de desenvolupament de la LOPD (en endavant, RLOPD), afegeix que dada de caràcter personal és "*qualsevol informació numèrica, alfabètica, gràfica, fotogràfica, acústica o de qualsevol altre tipus que concerneix persones físiques identificades o identificables*".

En la mesura que a través de la instal·lació d'un sistema de videovigilància es permet la identificació directa o indirecta de persones físiques, cal entendre que es produeix un tractament de dades (article 3.c) LOPD), necessàriament subjecte al compliment dels principis i garanties de la normativa de protecció de dades personals (LOPD i RLOPD), així com al que disposa la Instrucció 1/2009, de 10 de febrer, de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, sobre el tractament de dades de caràcter personal mitjançant càmeres amb fins de videovigilància (DOGC núm. 5322, de 19.02.2009).

IV

La valoració de la pertinença o no d'utilitzar un determinat sistema de videovigilància, que cal justificar en la Memòria corresponent (article 10.1 de la Instrucció), ha de respondre a una ponderació que tingui en compte, entre d'altres, l'afectació dels drets de les persones (article 3.e) LOPD) i el correcte compliment dels principis i garanties de la normativa de protecció de dades.

El tractament de dades derivat d'un sistema de videovigilància ha de donar compliment, entre d'altres, al principi de finalitat (article 4 LOPD), de manera que les imatges només es poden captar i tractar a través del sistema de videovigilància per a finalitats determinades, explícites i legítimes, en concret, per a la vigilància o el control en edificis, instal·lacions, vehicles o altres espais públics o privats, per raons de seguretat pública o privada, control del trànsit, control laboral, assegurament del funcionament normal de determinats serveis públics, control dels hàbits, la conducta o l'estat de les persones o per altres raons anàlogues (article 2.e) de la Instrucció).

Segons exposa la Memòria aportada per l'empresa, la finalitat del sistema de videovigilància és la vigilància i el control de la integritat de les instal·lacions i equips relacionats amb els serveis públics que té encomanats l'empresa, que es troben ubicats en els locals i explanades interiors. S'afegeix que les ubicacions concretes (de les càmeres) pretenen determinar possibles intrusions i/o usos indeguts en els llocs principals d'accés als espais i locals on es desen materials, equips i eines, i també que la vigilància és imprescindible donat que poden produir-se actes (robatoris, vandalisme, accidents...) que podrien suposar l'incompliment contractual dels serveis públics encomanats, de manera que cal tenir constància de possibles incidències. Segons la Memòria, la vigilància i control de la integritat de les instal·lacions i equips que

permeten desenvolupar l'activitat de l'empresa és un element bàsic per poder establir les mesures correctores pertinents, en cas que es detecti alguna anomalia en els espais controlats. L'empresa considera, en definitiva, que el sistema de videovigilància s'adapta a les prescripcions de l'article 6.2 de l'LOPD i no requereix del consentiment dels afectats.

L'article 6.2 de l'LOPD, citat, disposa que el consentiment dels afectats no és necessari en diversos supòsits, entre d'altres, per a "*l'exercici de les funcions pròpies de les administracions públiques en l'àmbit de les seves competències*". En el cas que ens ocupa, l'empresa presta serveis públics per compte d'un Ajuntament, i vincula la necessitat del sistema de videovigilància a l'assegurament de la prestació dels dits serveis públics.

Des d'aquesta perspectiva, i vist el que preveu la Memòria aportada en relació amb la finalitat del sistema de videovigilància (article 10.1.b) de la Instrucció), es pot considerar que aquest sistema es pot vincular i justificar en l'assegurament de la prestació de serveis públics municipals, de manera que concorre una finalitat legítima, i no és necessari el consentiment dels afectats, entenent per tals, no només els treballadors de l'empresa, sinó qualsevol altra persona física la imatge de la qual pogués captar-se i enregistrar-se amb el dit sistema de videovigilància.

Ara bé, el fet que, en el cas que ens ocupa, pugui considerar-se que la instal·lació d'un sistema de videovigilància a l'empresa que presta serveis públics és legítima, per estar relacionada amb la vigilància i el control de les instal·lacions que formen part de l'empresa prestadora de serveis públics municipals, no exclou de la necessitat d'aplicar els principis i garanties derivades de la protecció de dades.

V

La consulta planteja un conflicte entre la instal·lació del sistema de videovigilància a l'empresa i el tractament de dades que se'n deriva, i el dret a la intimitat dels treballadors (article 18.1 de la Constitució).

En l'acta de la reunió entre representants de l'empresa i el Comitè d'Empresa, de 18 de març de 2014, es fa avinent per part d'aquest que alguns treballadors se senten vigilats, i que "*no volen cap sanció a cap treballador com a conseqüència de la instal·lació de les càmeres*". En resposta a aquestes consideracions, i com reflecteix l'acta citada, el representant de l'empresa hauria insistit en que la finalitat del sistema de videovigilància consisteix en garantir la seguretat de les instal·lacions i el control d'accessos a la mateixa, i que les càmeres "*no estan per controlar el personal ni la seva productivitat*".

Respecte la problemàtica plantejada entorn a la utilització del sistema de videovigilància i els drets dels treballadors, en particular, el dret a la intimitat d'aquests, cal fer les següents consideracions.

Per aplicació del principi de qualitat (article 4 LOPD), cal tractar, només, les dades adequades, pertinents i no excessives en relació amb la finalitat prevista, a la que s'ha fet esment en aquest dictamen. En la seva vessant de proporcionalitat, aquest principi exigeix que el tractament de les dades només es produeixi quan sigui adequat per contribuir de forma clara a la millora del servei o activitat i quan la finalitat que concorre en cada cas no es pugui obtenir amb altres mitjans que, sense exigir esforços desproporcionats, resultin menys intrusius per als drets dels afectats (article 7.1 de la Instrucció). Als efectes que ens ocupen, el principi de proporcionalitat fa necessari, específicament, assegurar que no es produirà una ingerència o intromissió il·legítima o desproporcionada en els drets dels afectats, singularment, els drets de l'article 18.1 de la Constitució, esmentats (dret a l'honor, la intimitat i la pròpia imatge).

Sobre la justificació per part de l'empresa que no hi ha altres mesures alternatives a la captació i tractament de les imatges que permetin, en el cas que ens ocupa, assegurar l'adequada prestació de serveis públics municipals, la Memòria exposa (en relació amb l'article 10.1.c) de la Instrucció), que s'han avaluat altres sistemes de control i vigilància, però que s'ha considerat la videovigilància com a proporcional, "atès que no incrementa els costos de plantilla, sobretot tenint en compte l'extensió horària del servei i la dispersió d'espais controlats".

D'entrada, el factor econòmic –els costos de plantilla que esmenta la Memòria- no hauria de ser l'únic element a tenir en compte per analitzar la proporcionalitat i la conveniència d'establir un sistema de videovigilància, en termes de protecció de dades. Ara bé, més enllà d'això, la Memòria fa constar que l'empresa hauria avaluat altres sistemes alternatius, i que s'han tingut en compte determinats factors, com ara els horaris i els espais i instal·lacions de l'empresa, com a elements a tenir en compte per considerar adequat i proporcional el sistema de videovigilància. Aquests factors, certament, podrien justificar l'elecció, per part de l'empresa, del sistema de videovigilància previst, des de la perspectiva del principi de qualitat.

Dit això, aquesta Autoritat considera que la utilització de sistemes de videovigilància, atesa la intromissió que aquests poden suposar per als drets dels afectats, pot entrar en conflicte amb el principi de proporcionalitat en determinats supòsits. En concret, pot resultar no-adequada al principi de proporcionalitat (article 7.3 de la Instrucció):

*"b) La utilització de sistemes de videovigilància en l'àmbit laboral amb la finalitat exclusiva de controlar el rendiment de les persones treballadores.
(...)."*

Per la informació de què es disposa, i com ha quedat dit, l'empresa al·lega i concreta en la Memòria que la finalitat del sistema de videovigilància no té relació amb el control del rendiment dels treballadors de l'empresa. A banda del que s'exposa en la Memòria citada, la finalitat establerta en el Fitxer "Videovigilància" de l'empresa, inscrit al Registre de l'AEPD, és la vigilància de les instal·lacions, així com la seguretat i el control de l'accés als edificis.

És, doncs, per a aquesta finalitat prevista, que el tractament de les imatges obtingudes a través del sistema de videovigilància resultaria legítim, i no per a d'altres finalitats diferents i incompatibles. Per tant l'empresa podrà tractar les imatges que siguin recollides pel sistema de videovigilància de l'empresa per la finalitat que n'ha justificat la recollida (STEDH de 13 de juliol de 2003), i no per finalitats incompatibles. En concret, atès que la finalitat prevista del sistema de videovigilància en el cas plantejat no guarda relació amb el control dels treballadors que presten serveis a l'empresa, les imatges no podran ser recollides i tractades per a una finalitat de control del dit personal, doncs aquesta finalitat resultaria diferent i incompatible amb la finalitat legítima, ja esmentada.

VI

Des de la perspectiva dels principis de qualitat i de finalitat, també cal comprovar si els llocs d'emplaçament de les càmeres i els angles de visió d'aquestes poden considerar-se adequats per controlar la seguretat de les instal·lacions de l'empresa i els accessos a aquestes instal·lacions, evitant el control dels treballadors, i si resulten proporcionals a la finalitat perseguida.

En l'apartat de la Memòria corresponent a l'article 10.1.f) de la Instrucció (definició de les característiques del sistema), s'explica que s'ha instal·lat un doble sistema de vídeo-gravador de 16 càmeres pels exteriors i per la planta baixa, i un altre sistema de 4 càmeres per la planta pis.

Pel que fa al tipus de tractament que es realitzaria, l'apartat de la Memòria relatiu a la definició de les característiques del sistema de videovigilància (apartat 10.1.f) de la Instrucció), explica que les imatges no es visualitzen de forma continuada, i que els monitors estan permanentment aturats i únicament es posen en funcionament si hi ha alguna incidència. S'afegeix que les imatges s'enregistren de manera continuada (llevat la 1-4 i 12 que ho fan per sensor de moviment) i es podran visionar per les persones autoritzades, i que les imatges en directe es poden visualitzar des de la central d'alarmes. Es fa un incís, respecte aquesta descripció, en el sentit que resulta confusa la menció a les càmeres "1-4", ja que podrien ser les exteriors i de planta baixa o les de la planta pis. Convindria aclarir aquesta referència, i també caldria aclarir si la menció es refereix a les càmeres "1 i 4", o "1 a 4".

Pel que fa a les 16 càmeres exteriors i de planta baixa, per la informació aportada en la Memòria, incloent la informació gràfica de l'Annex 1 de la Memòria (plànols i imatge de l'angle de visió de cada càmera), es dedueix que les càmeres 1 a 8 i 16 poden captar imatges d'espais exteriors (zones d'apartament, deixalleria, barreres d'accés, etc).

També es desprèn de la Memòria que les càmeres núm. 9 a 15, poden captar imatges de diversos espais interiors de l'empresa, com ara tallers, zones d'emmagatzemament o passadissos, de manera que, certament, es podria captar la imatge de determinats treballadors, duent a terme tasques professionals. També les càmeres exteriors podrien captar la imatge puntual de treballadors que es desplacen per les instal·lacions exteriors de l'empresa.

Cal fer una consideració prèvia, extensible a les 16 càmeres dels espais exteriors i de planta baixa.

Cap de les fotografies aportades en la Memòria, relatives a les dites càmeres, inclouen la imatge de cap persona física. Això no permet examinar, a efectes d'aquest informe, quina és l'afluència o presència habitual de persones físiques –principalment, dels treballadors-, en el camp de visió d'aquestes càmeres. Per bé que, segons la Memòria, *"atesos els serveis que té encomanats l'empresa, la major part de l'activitat es realitza en via pública i no en el propi local"*, les fotografies aportades (sense presència de cap persona física) no permeten conèixer si els llocs físics que entren en el camp de visió de les càmeres són llocs de presència habitual o només ocasional de treballadors, ni quin número de treballadors poden trobar-se habitualment en aquests espais ni, per tant, amb quina freqüència es podria captar i, si escau, enregistrar la imatge de pocs o molts treballadors dins aquests espais. Això no permet tenir prou elements de judici, en definitiva, per valorar la possible afectació pels drets dels treballadors o altres persones afectades a conseqüència del tractament de les imatges, des de la perspectiva del principi de qualitat i, en conseqüència, si aquesta afectació podria ser desproporcionada.

A això cal afegir que un element clau per determinar la proporcionalitat d'un sistema de videovigilància consisteix en què el camp de visió de les càmeres es determini en funció de la finalitat perseguida. En el cas que ens ocupa, si el camp de visió de determinades càmeres, situades en punts estratègics de les instal·lacions, permet assegurar un control dels accessos als espais a controlar, això pot ser suficient als efectes de la finalitat pretesa, sense que sigui necessari captar imatges de l'interior de determinades instal·lacions. A més, en aquests termes, fins i tot podria ser suficient un número menor de càmeres de les inicialment previstes.

Fet aquest advertiment general, convé fer una referència específica a determinades càmeres de l'exterior i la planta baixa.

Algunes càmeres, com ara la 12 i la 13, capten l'interior de determinats tallers. A diferència, per exemple, d'un aparcament, on la presència de persones podria ser més puntual i de curta durada, en aquests tallers es podria produir una presència més habitual o continuada durant espais de temps més amplis. Això genera alguns dubtes sobre la possible afectació pels drets dels treballadors. En qualsevol cas, com ha quedat apuntat, si la finalitat del sistema de videovigilància és la seguretat de les instal·lacions (robatoris, accessos indeguts...) es podria fer de manera que el camp de visió de les càmeres capti, solament, els accessos a aquests espais –i, si és imprescindible, una part de l'interior-, però no tot l'interior, per exemple, d'un taller de l'empresa.

Pel que fa a la càmera 14 (“interior passadís de distribució a tallers”) també ofereix dubtes en relació amb la seva adequació a la normativa de protecció de dades, en el sentit que no és clar, vista la fotografia aportada, si algun o alguns treballadors es poden trobar dins aquest espai de forma habitual i, per tant, si es podrien captar imatges d'aquest o aquests treballadors, de forma desproporcionada.

Pel que fa a la càmera 15 (“interior passadís d'accés a personal, teclat d'alarma i via de comunicació amb passadís distribuïdor de tallers”), per la fotografia aportada sembla que es podrien tractar imatges del que podria ser un espai de descans.

En aquest sentit, segons l'article 7.3.a) de la Instrucció, pot resultar desproporcionada *“la instal·lació de càmeres en espais com ara **banys, serveis, vestidors, sales de lleure o de descans** amb accés restringit o habitacions d'hotels i similars, on, per la seva pròpia naturalesa, la captació d'imatges resulta especialment intrusiva respecte el dret a la intimitat, a la dignitat personal o al lliure desenvolupament de la personalitat. (...).*

Per tant, el camp de visió d'aquesta càmera, en cas que englobi un espai de lleure o de descans, i el tractament de dades consegüent, també podria resultar desproporcionat.

Pel que fa a les càmeres de la planta pis, en l'apartat de la Memòria referit a l'article 10.1.f) de la Instrucció, citat, s'indica que hi ha 4 càmeres per la planta pis. Ara bé, en la descripció més detallada de les dites càmeres, només se'n concreten tres: *“Càmera 1. Interior passadís planta pis entrada públic i visió teclat alarma; Càmera 2. Interior passadís planta pis entrada personal (oposada); Càmera 3. Interior sala informàtica-accés restringit”*. No es concreta quin seria la quarta càmera, ni a quin espai de l'empresa es refereix. En el plànol corresponent a la planta pis de l'empresa, també hi ha indicades 3 càmeres, amb el seu angle de visió, i no quatre.

Tampoc la informació gràfica aportada, és a dir, les fotografies del camp de visió de les quatre càmeres, és prou clara. En una d'aquestes fotografies, en què es veu el que podria ser un lloc de treball concret (es visualitzen una taula, cadira i prestatgeria), s'indica “entrada”, de manera que es podria referir a la càmera 1 (“Interior passadís planta pis entrada públic i visió teclat alarma”), o a la càmera 2 (“interior passadís planta pis entrada personal”), sense descartar que la imatge pugui correspondre a la sala d'informàtica. Manca la imatge de la càmera “CH2”, que inclou únicament la menció “vperdido”, de manera que es desconeix a quin espai pot correspondre.

Per tot això, cal fer avinent que la informació aportada en la Memòria sobre les càmeres de la planta pis, no és suficient per valorar la pertinença del tractament de les dades, en relació amb els drets de les persones afectades.

Dit això, dues de les tres càmeres de la planta pis (“CH3” i “CH4”) capten imatges de passadissos i zones de pas, de manera que, en principi, no sembla que la captació d’imatges a través d’aquestes càmeres hagi de ser desproporcionada.

Ara bé, pel que fa a la tercera càmera de la planta pis que permet captar imatges del que sembla un despatx (cadira, taula i prestatgeria) -es tracti o no de la sala d’informàtica-, en aquest cas és clar que es poden captar imatges d’un lloc de treball concret i, si escau, enregistrar-les. A través d’aquesta càmera pot produir-se un tractament continuat de la imatge del treballador o treballadors concrets que ocupin el lloc de treball físic que es troba en l’angle de visió de la càmera, que no resulta justificat, als efectes de la normativa de protecció de dades, i tenint en compte la finalitat pretesa.

Per això, atesa la finalitat del sistema de videovigilància de l’empresa –control d’accessos i la seguretat de les instal·lacions-, caldria que el camp de visió de la dita càmera permeti controlar només l’accés a determinats espais, sense enfocar ni captar imatges de llocs de treball concrets.

En qualsevol cas, pel que fa a la captació de l’interior de la sala d’informàtica (correspongui al despatx citat, o bé a la càmera “vperdido”, citada), sens perjudici que pot ser convenient protegir aquest tipus d’instal·lacions, cal insistir que caldria captar imatges, si escau, dels accessos a la dita sala, evitant captar imatges de llocs de treball concrets.

Per tot l’exposat, i partint de la premissa que les imatges s’han de tractar necessàriament en el context de la finalitat legítima esmentada i no per a d’altres finalitats incompatibles, es pot concloure que, en principi, el sistema de videovigilància examinat s’ajusta als principis de qualitat i de finalitat, sens perjudici de l’advertiment fet en relació amb les fotografies aportades en la Memòria, i sens perjudici de les consideracions fetes sobre les càmeres exteriors (especialment, les núm. 12, 13, 14 i 15), i les càmeres de la planta pis.

VII

La utilització d’un sistema de videovigilància per part de l’empresa que formula la consulta comporta, també, el correcte compliment del deure d’informació als afectats, singularment, als treballadors de l’empresa, en els termes de l’article 5 de l’LOPD, segons el qual:

“1. Els interessats als quals se sol·licitin dades personals han de ser prèviament informats de manera expressa, precisa i inequívoca:

a) De l’existència d’un fitxer o un tractament de dades de caràcter personal, de la finalitat de la recollida de les dades i dels destinataris de la informació.

b) Del caràcter obligatori o facultatiu de la resposta a les preguntes que els siguin plantejades.

c) De les conseqüències de l’obtenció de les dades o de la negativa a subministrar-les.

d) De la possibilitat d’exercir els drets d’accés, rectificació, cancel·lació i oposició.

e) De la identitat i la direcció del responsable del tractament o, si s’escau, del seu representant.

Quan el responsable del tractament no estigui establert en el territori de la Unió Europea i utilitzi en el tractament de dades mitjans situats en territori espanyol, ha de designar, llevat que aquests mitjans s’utilitzin amb finalitats de tràmit, un representant a Espanya, sens perjudici de les accions que es puguin emprendre contra el mateix responsable del tractament.

2. Quan s'utilitzin qüestionaris o altres impresos per a la recollida, han de figurar-hi, de manera clarament llegible, les advertències a què es refereix l'apartat anterior.
3. No és necessària la informació a què es refereixen les lletres b), c) i d) de l'apartat 1 si el contingut de la informació es dedueix clarament de la naturalesa de les dades personals que se sol·liciten o de les circumstàncies en què es recullen.
(...)"

Pel que fa al compliment del deure d'informació per part de l'empresa, convé fer, d'entrada, les següents consideracions:

En el requeriment de la Inspecció de Treball, es fa esment que *"En la reunió mantenida con la empresa y los representantes de los trabajadores el día 24 de enero de 2014, la empresa afirmó que la instalación de las cámaras de vídeo vigilancia se había producido sin información y consulta a los representantes de los trabajadores"*.

Cal fer notar que aquesta Autoritat no té més informació de la reunió de 24 de gener de 2014, citada en el dit requeriment, de manera que no es pot contrastar si la instal·lació de les càmeres es va produir sense informació.

Per contra, en l'Acta de la reunió de 18 de març de 2014, tramesa juntament amb la consulta, es fa constar que, segons el representant de l'empresa, en la reunió de 4 de desembre de 2013, sí s'hauria informat degudament al Comitè d'Empresa sobre *"el tema de les gravacions de les videocàmeres"*.

També caldria tenir en compte que en la consulta es fa referència a *"la modernització i l'ampliació del nombre i distribució de càmeres de videovigilància a les instal·lacions exteriors i interiors de l'empresa"*, en el sentit que les crítiques del Comitè d'Empresa vindrien referides, sembla ser, als canvis operats en un sistema de videovigilància ja existent. A més, el Fitxer "Videovigilància" de l'empresa es va inscriure al Registre de l'AEPD, segons la consulta, el 7 d'agost de 2012.

Atesa la informació disponible, es desconeix si, en el moment de l'entrada en funcionament del sistema de videovigilància (en principi, l'any 2012), l'empresa va donar compliment al deure d'informació en els termes de l'article 5 de l'LOPD, i si la manca d'informació s'ha produït, en concret, a arrel de la dita "modernització" del sistema de videovigilància. Cal fer notar que hauria estat ja en el moment de posar en funcionament el dit sistema de videovigilància, que l'empresa hauria hagut d'informar els treballadors, en els termes de l'article 5 de l'LOPD.

No es té prou informació per constatar si l'empresa va donar o no informació suficient en el seu moment –abans de posar en funcionament el sistema de videovigilància-, o si aquesta manca d'informació s'ha produït a arrel de la dita modernització i ampliació del sistema de videovigilància. En qualsevol cas, ja s'ha fet avinent que la constatació de possibles infraccions no és l'objecte d'aquest dictamen.

En qualsevol cas, la instal·lació d'un sistema de videovigilància requereix donar informació en els termes de l'article 5 LOPD. En el cas que ens ocupa, la informació de donar, no només als representants dels treballadors, sinó directament a aquests i, en general, a totes les persones afectades (article 3.e LOPD), la imatge de les quals pugui ser tractada per sistema esmentat.

Fetes aquestes consideracions, cal fer notar que l'article 12 de la Instrucció, citada, concreta la manera de donar compliment al deure d'informació esmentat, en els següents termes:

“12.1 Les persones responsables del tractament d’imatges a través de càmeres fixes han d’informar de forma clara i permanent sobre l’existència de les càmeres mitjançant la col·locació dels cartells informatius que siguin necessaris per garantir-ne el coneixement per les persones afectades. Aquesta obligació és exigible igualment quan les imatges captades no siguin enregistrades.

12.2 Els cartells informatius s’han de col·locar abans que comenci la captació d’imatges i veus, fins i tot si es tracta de proves, i només poden retirar-se un cop sigui des instal·lat el sistema.

12.3 Els cartells informatius s’han de col·locar en emplaçaments clarament visibles abans d’entrar en el camp de gravació de les càmeres. La ubicació concreta dels cartells dependrà, en cada cas, de la naturalesa i l’estructura de les zones i espais videovigilats. No obstant això, cal tenir en compte les condicions següents:

Per a les càmeres de videovigilància en edificis o instal·lacions, s’ha de col·locar un cartell informatiu en cadascun dels accessos a l’àrea videovigilada. En cas que estiguin dividits per plantes, a més a més, cal col·locar un altre cartell informatiu en cadascuna de les plantes que comptin amb videocàmeres, ubicats en un espai d’accés principal a l’àrea o zona videovigilada en la planta.

(...)”.

Si ens atenim a la informació disponible en la Memòria aportada (en relació amb l’article 10.1.g) de la Instrucció):

“Hi ha instal·lats un total de 5 cartells informatius corresponents als accessos d’ambdues finques: Entrades pels portals d’accés a vehicles i entrada personal a oficines de ... (3 cartells) així com entrada pel portal d’accés de vehicles de la Deixalleria Municipal i a l’entrada de l’edifici de control d’aquesta”.

Tenint en compte, precisament, l’extensió de les instal·lacions de l’empresa, i el nombre de càmeres instal·lades (16 en la part exterior i planta baixa, i 4 en la planta pis, segons la informació disponible), així com la ubicació de les dites càmeres, que cobreix bona part dels espais i instal·lacions de l’empresa, cal apuntar que el nombre de 5 cartells podria ser insuficient, d’entrada, per donar correcte compliment al deure d’informar als afectats.

Es fa avinent que l’article 10.2 de la Instrucció exigeix que la informació relativa al número i emplaçament dels cartells informatius (article 10.1.g) de la Instrucció) vagi acompanyada de la informació gràfica corresponent. Sobre el compliment d’aquesta obligació, en els plànols de l’Annex 1 de la Memòria no hi ha indicats el número i l’emplaçament dels dits cartells (en principi, 5), qüestió que caldria incloure en la Memòria esmentada.

Més enllà que en els plànols no consta la ubicació dels 5 cartells inicialment previstos –qüestió que caldria corregir-, de l’examen de la informació aportada es pot inferir que no hi ha cartell informatiu en diferents punts d’accés a les instal·lacions, de manera que els afectats podrien entrar en el camp de visió d’algunes càmeres sense tenir prou informació del tractament de la seva imatge.

Per tot això, l’empresa hauria de revisar les previsions sobre el compliment del deure d’informar, atenent al que es preveu en l’article 12 de la Instrucció.

VIII

Finalment, hi ha diverses qüestions referides al contingut de la Memòria i al sistema de videovigilància objecte de consulta que convindria esmentar, des de la perspectiva de la protecció de dades.

a) Com s'ha apuntat, la consulta indica que el corresponent fitxer de dades relatiu a les càmeres de videovigilància ja instal·lades, es troba inscrit a l'Agència Espanyola de Protecció de Dades (AEPD) amb data 7 d'agost de 2012, i n'indica el número d'inscripció. En la consulta s'indica que s'adjunta còpia de la dita inscripció, per bé que aquesta no s'ha tramès a l'Autoritat.

De la informació disponible al web www.agpd.es, de l'AEPD, es constata que efectivament consta inscrit el Fitxer "Videovigilància" de l'empresa.

Sens perjudici d'això, es fa avinent que la notificació de la creació, modificació o supressió d'aquells fitxers de dades personals que, com el que ens ocupa, es trobin dins l'àmbit d'actuació de l'Autoritat, s'ha de fer al Registre de Protecció de Dades de Catalunya (article 11 de la Llei 32/2010), sens perjudici que l'Autoritat hagi de donar trasllat de la inscripció al Registre de l'AEPD, en els termes previstos a l'article 11.5 de la Llei 32/2010, i article 55.3 del RLOPD, i també sens perjudici que s'hagin pogut inscriure determinats fitxers al Registre de l'AEPD.

b) Com ha quedat dit, en el Fitxer "Videovigilància" consta l'empresa com a responsable. En la Memòria, en l'apartat referit al responsable (article 10.1.a) de la Instrucció), consta com a responsable del fitxer el gerent.

Convindria aclarir si el responsable del fitxer és la pròpia empresa en tant que persona jurídica (article 3.d) LOPD), o bé un càrrec o òrgan de l'empresa.

En qualsevol cas, en el mateix apartat de la Memòria es fan constar dues empreses, una com a operadora del sistema de videovigilància, i una altra com a responsable del manteniment de la instal·lació.

Respecte d'aquestes empreses, es fa recordatori de la necessitat d'articular, si escau, el corresponent contracte d'encàrrec del tractament, en els termes de l'article 12 de l'LOPD i articles 20 a 22 del RLOPD.

D'acord amb les consideracions fetes en aquest dictamen, es fan les següents,

Conclusions

Pot considerar-se que la finalitat de la instal·lació del sistema de videovigilància a les dependències de l'empresa prestadora de serveis públics municipals és legítima, per estar relacionada amb la vigilància i el control de les instal·lacions, i que no es requereix el consentiment dels afectats, als efectes de l'article 6.2 LOPD.

Per tot l'exposat, i partint de la premissa que les imatges s'han de tractar necessàriament en el context de la finalitat legítima esmentada i no per a d'altres finalitats incompatibles, es pot concloure que, en principi, el sistema de videovigilància examinat s'ajusta als principis de qualitat i de finalitat, sens perjudici de les consideracions fetes en aquest dictamen,

especialment sobre les càmeres exteriors (especialment, les núm. 12, 13, 14 i 15) i les càmeres de la planta pis.

La instal·lació d'un sistema de videovigilància requereix donar informació en els termes de l'article 5 LOPD, a totes les persones afectades (article 3.e) LOPD), la imatge de les quals pugui ser tractada pel sistema esmentat. En el cas examinat, es fa avinent que convindria revisar la informació facilitada en atenció al que preveu l'article 12 de la Instrucció.

Tot això, sens perjudici del compliment de la resta de principis i obligacions derivades de la normativa de protecció de dades.

Barcelona, 12 de juny de 2014